

Styrelsen

Ordförande Staffan Müller	070-322 23 45	staffan.muller@leksand.se
Sekreterare Ulla-Britt Larsson	0247-21091	ulla.21091@telia.com
Kassör Göte Bergkvist	0247-228 24	gote.l.bergqvist@nordea.se
Ledamöter Annika Lekgård	0247-33 509	
Bogdan Persson	073-800 87 20	bogdan.persson@telia.com
Hans Nydahl	0250-22 474	025022474@telia.com
Thomas Jonsson	070-299 14 56	tompa_dalarna@hotmail.com

Vill du bli stödjande medlem, "ÖRNFADDER", i föreningen ÖRN-72?

Kostnaden är 100 kr/år. Som tack får du information från det nordiska örnarbetet, samt tidskriften KUNGSÖRNEN, 1 gång år.

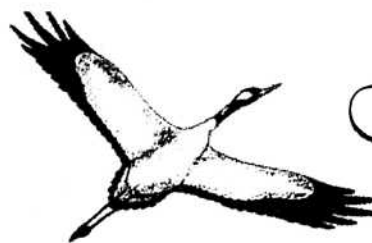
Betala in avgiften på postgiro 83 36 72-9 (Örn-72).

Mera info: Bogdan Persson (tfn. 073-800 87 20)

Projektansvariga

Projekt berguv Henry Pollack	0247-409 64	zyq693p@tninet.se
Ungdomsgruppen Thomas Jonsson	070-299 14 56	tompa_dalarna@hotmail.com
Projekt slaguggla/tornfalk Gunnar Lind	0247-348 66	
Örnutfodring Bogdan Persson	0247-154 76	bogdan.persson@telia.com
Ringmärkning vid Limsjön Inga-Lill Paulsen Andresson	0243-230 369	
Rapportmottagare Mats Knutsson	0247-413 68	knutsson.mats@telia.com
Gryssenstugan, samt hemsidan Ulla-Britt Larsson	0247-21091	ulla.21091@telia.com
Projekt Lom Ingela Spegel-Nääs	0247-505 14	ingela-spegell-naas@leksand.se

Fåglar i Leksand

Nr 2, År 2007

En tidskrift av Leksands Fågelklubb

Tornsvalan (*Apus apus*) i regnig sommar

Bogdan Persson

Häckningssäsongen är över för de flesta fåglarna, så här i mitten av juli. En del kanske fortfarande matar sina ungar ett tag till, trots att den nu sker utanför boet. Det finns dock de som blir kvar i boet ytterligare ett tag. Tornsvaln, exempelvis, kan ha ungar i boet så sent som in i september, om sommaren har varit regning och tvingat den till avbrott i matningen. Å andra sidan är ungarna helt självständiga när de väl lämnar sitt bo. De ska då klara att flyga och ta sin mat i samma stund som de slänger sig ut ur sitt bo under tegelpannorna. Boungetiden är därför rekordlång för en så pass liten fågel. Ca 40 dagar!

Tornsvalan är antagligen den mest extremt anpassade insektätaren som vi har i Sverige och är helt beroende av bra väder för att häcka framgångsrikt. Med bra väder menas mycket sol. Den tar ju all sin föda i luften och då pratar vi inte om sländor, flugor och fjärilar. Nej, tornsvalans föda består av bananflugor, knott och andra insekter i den storleksklassen. Den flyger förstas inte till ungarne med en och en. Det skulle ju inte funka. Nej, istället samlar den ihop allt i svalgen, i form av en lite större spelkula. Jag minns att jag en gång i tonären lyckades få tag i en sådan boll som en fågel hade tappat ur gapet, efter att den störtat ner genom stupröret på huset där den bodde. Jag tog in bollen för att analysera den. Antalet insekter i bollen bestod av exakt 299 stycken. Den enda "bjässen" i bollen var en ensam stickmygga. Ca 90% bestod av svarta knott och resterande 10% av små gröna flugor i samma mikro-storlek. Vet inte vad dessa små gröna älvor heter, men det kvittar i sammanhanget. Grejen är att de små insekterna endast finns i luften när den är någorlunda torr. Är lufden fuktig håller de sig kring marknivån och i vegetationen, oåtkomliga för tornsvalan. Bli det en längre tid med regn då måste de vuxna fåglarna överge sina bon och ungar för att själva klara sig. Om nöden kräver kan de dra iväg långt. Att en tornsvala från Leksand plötsligt drar sig till Skåne för att hitta mat, torde inte vara omöjligt, vid ihållande lågtryck. Hur går det för boungetiden då? Tornsvaleungarna tar i sådana fall till ett av de mest fantastiska överlevnadsstrategier som vi har i Sverige. De går in i något slags dvaletillstånd och klarar på detta sätt att överleva i ca 10 dagar. Det brukar räcka för att regnet ska dra bort och föräldrarna hinner återvända. Men, häckningssäsongen kan då dra ut på tiden.

Har du tornsvalor på gården? Titta gärna in hos dem i sommar och notera hur länge de blir kvar i boet. Rapportera gärna in till "Fåglar i Leksand". Vi kanske återkommer med en artikel i ämnet.

Till sist får du som har lärt dig att fågeln heter tornseglare acceptera att jag kallar den för tornsvala. Jag är fullt medveten om att vi talar om en seglare, men av vördnad för denna, en av mina absoluta favoriter i fågelvärlden, har jag svårt att acceptera att några skrivbordssnubbar beslutar att byta namn på arten, så som skedde en gång i slutet på åttiotalet. De kan inte ha haft särskilt starka känslor, eller respekt för tornsvalan. Eller? Hur skulle man reagerat om någon föreslagit att man skulle byta namn på talgoxen och istället döpt den till talgmes? Så behandlar man inte en rar fågel!

www.fagelklubben.leksand.nu

Klubbens program för perioden

augusti-december 2007

-Sensommarexkursion till Dragsängarna.

Lördag, den 18 augusti. En vandringstur runt Dragsängarna där vi spanar ut över Insjöns vatten från vallen, samt tar oss en promenad i skogen.

Samling kl 07.00 vid riksväg 70, nerfarten till Dragsängarna.

Ledare blir Bogdan Persson, tfn 073-800 87 20.

-Rovfåglar om hösten.

Söndag, den 16 september. Samling vid fågelklubben: lokal vid Norsbro för samåkning till lämplig rovfågelslokal i närheten.

Avfärd kl 8.00. Ledare Bogdan Persson tfn 073-800 20.

-Filmkväll med Ingemar Lind

Måndag, den 1 oktober. Ingemar Lind visar sin film "Samtal med en lavskrika" kl 19:00 i Fritidskontorets lokal Hagagatan 8 i Leksand.

Kontakt: Staffan Müller, tfn 070-322 23 45.

-Fågelexkursion för nybörjare.

Söndag, den 11 november. Samling på Kulturhusets parkering i Leksand för samåkning till en lämplig fågellokal. Avfärd kl 10.00.

Ledare blir Conny Land, tfn 070-216 55 55

-Örnexkursion.

Lördag, den 17 november. Vi spanar örn från ett gömsle särskilt uppställt för detta tillfälle. OBS!

Begränsat antal deltagare!

Obligatorisk föranmälan till ledaren Bogdan Persson på tfn 073-800 87 20.

Samling: kl 7.00 vid Norsbro.

Programkommittén består av:
Bogdan Persson, Annika Lekgård och Staffan Müller.

-Bildvisning

Torsdagen, den 13 december. Leksands Fågelklubbs egna fotografer visar "Bilder från året som gått". Förhoppningsvis har vi med flera fotografer från klubbens nystartade fotosektion.

Tid och plats: klubblokalen vid Norsbro kl 19.00. Kontakt: Bogdan Persson, tfn 073-800 87 20

Exkursionsledare och kontaktpersoners telefonnummer:

-Bogdan Persson, 073-800 87 20

-Henry Pollack, 0247-409 64

-Conny Land, 0247-22545

-Staffan Müller, 070-322 23 45

Vad tar man med på exkursionen? Tänk på rätt (varm?) klädsel, stövlar, eller bra kängor, ev. myggmedel, fika, optik, ett glatt humör och gärna en slant till bilföraren. Och så, bjud med en vän!

Missa inte utställningen "Uven, örnen och falcken" i Falu gruva,

7 juli-2 september.

Utställningen presenterar tre fågelarter som behöver människans hjälp för att överleva. Bakom utställningen står fem av Dalarnas fotografer, flera med anknytning till Leksand. Projekt pilgrimsfalk, projekt Berguv Dalarna och örnutfodringen genom ÖRN-72, Leksands Fågelklubb och Falu Fågelklubb presenteras i text och bild.

Internet och Gryssenstugan

Ulla-Britt Larsson 0247-210 91

Hyra av Gryssenstugan, se vårans hemsida

Leksands Fågelklubbs program annordnas i samarbete med Studieförbundet

Studie
främjandet

CLAS OHLSON

Butiker - Internet - Postorder
www.clasohlson.se